

Lidia Uszkiewiczowa
(1908–1981)

W bieżącym roku zbiegło się kilka rocznic ważnych dla psychiatrii sądowej. Przed 20 laty, z inicjatywy Pani dr med. Jadwigi Fleszar-Szumigajowej, została powołana Sekcja Psychiatrii Sądowej przy Polskim Towarzystwie Psychiatrycznym. W trakcie dotychczasowej działalności Sekcji odbyło się 13 konferencji naukowo-szkoleniowych, z których ostatnia poświęcona została tematyce *Zaburzenia reaktywne w psychiatrii sądowej*. Przed 30 laty Państwowy Zakład Wydawnictw Lekarskich wydał monografię Pani doc.dr hab. med. Lidii Uszkiewiczowej *Zaburzenia reaktywne i symulacja w praktyce sądowo-psychiatrycznej* – jedyną w polskiej bibliografii większą pracą na ten temat. Obie wymienione Panie były ściśle związane z Kliniką Psychiatrii Sądowej Instytutu Psychiatrii i Neurologii w Pruszkowie, w której z obiema współpracowałam przez długie lata (ponad 20). Ponieważ 15 lat temu Pani doc. Lidia Uszkiewiczowa odeszła z naszego grona przypomnę jej biografię.

Lidia Sembratowicz-Uszkiewiczowa urodziła się 20 października 1908 r. w rodzinie inteligentnej w Posadzie Sanockiej. W 1929 r. ukończyła miejscowe gimnazjum i podjęła studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu im. Jana Kazimierza we Lwowie, uzyskując dyplom lekarza 3 grudnia 1935 r.

Dnia 1 lutego 1936 r. podjęła pracę lekarza w Kolonii Dziecięcej Górka w Busku Zdroju, a po blisko 2 latach przez kilka miesięcy była wolontariuszką w oddziale nerwowo-psychiatrycznym w X Okręgowym Szpitalu w Przemyślu. Od 1 czerwca 1938 r. L. Sembratowicz pracowała jako asystent w Państwowym Szpitalu dla Psychiczenie Chorych w Tworkach, z przerwą przypadającą na lata 1941–1944, spowodowaną wymuszeniem przez okupanta na ówczesnym dyrektorze szpitala doc. W. Łuniewskim redukcji kadr, w tym lekarskich. W tej przerwie była lekarzem w VI Miejskim Ośrodku Zdrowia w Warszawie. Do Tworek wróciła 25 stycznia 1945 r., a od 1 lipca tego roku podjęła obowiązki ordynatora oddziału obserwacji sądowo-psychiatrycznych.

W dniu 3 marca 1947 r. Lidia Sembratowicz zawarła związek małżeński z dr Leonem Uszkiewiczem, który pracował również jako lekarz od okresu przedwojennego w Tworkach, a w tym czasie był redaktorem *Śłużby Zdr ow ia*.

Z Instytutem Psychoneurologicznym L. Uszkiewiczowa związała się od 18 marca 1952 r., początkowo pracując na pół etatu, a od 1 maja 1953 r. w pełnym wymiarze godzin pracowała w oddziale obserwacji sądowej Instytutu. Ordynatorem tego oddziału została 1 stycznia 1955 r., zaś od 1 lutego 1958 r. przyznano Jej tytuł adiunkta. Na podstawie rozprawy

naukowej pt. *Orzecznictwo sądowo-psychiatryczne w świetle 4200 ekspertyz szpitalnych* Lidia Uszkiewiczowa uzyskała w dniu 26 listopada 1963 r. uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego AM w Białymstoku stopień doktora medycyny, a 20 lutego 1967 r. nadano Jej stopień naukowy docenta nauk medycznych w zakresie psychiatrii, na podstawie pracy habilitacyjnej pt. *Zaburzenia reaktywne i symulacja w praktyce sądowo-psychiatrycznej*. W tym samym 1967 roku Oddział Psychiatrii Sądowej Instytutu przemianowano na Klinikę Psychiatrii Sądowej.

W okresie pracy w Instytucie L. Uszkiewiczowa była członkiem Rady Naukowej. Ceniło ją jako wybitnego pracownika naukowo-badawczego, twórczego i wytrawnego znawcę psychiatrii sądowej. Doświadczenia swe przekazywała licznym lekarzom, uczestnikom kursów z zakresu psychiatrii sądowej, organizowanym przez Studium Doskonalenia Lekarzy. Ponadto prowadziła wykłady z psychiatrii sądowej dla sędziów, prokuratorów, pracowników milicji i więziennictwa, a także dla studentów prawa w Uniwersytecie Warszawskim. Dla nich opracowała podręcznik pt. *Zarys psychiatrii sądowej*, wydany przez Wydawnictwo UW. Była promotorem kilku doktorantów, do grona których i ja się zaliczam. Jej bogaty dorobek naukowy obejmuje tematykę psychiatrii sądowej i orzecznictwa sądowo-psychiatrycznego. Szczególnie istotne są Jej prace dotyczące zasad orzecznictwa w zaburzeniach reaktywnych, alkoholizmu i padaczki.

Doc. Uszkiewiczowa pełniła też funkcję specjalisty wojewódzkiego do spraw psychiatrii w województwach: kieleckim, katowickim i opolskim; konsultanta kilku instytucji penitencjarnych oraz aktywnie działała w Polskim Towarzystwie Psychiatrycznym (w latach 1959–1965 była członkiem Zarządu Głównego, od 1965 r. – członkiem Sądu Koleżeńskiego). W latach 1972–1975 była członkiem Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla pracowników instytutów naukowo-badawczych resortu zdrowia i opieki społecznej. L. Uszkiewiczową odznaczono medalem „Za wzorową pracę w służbie zdrowia” i Złotym Krzyżem Zasługi. Mimo przejścia na emeryturę z dniem 30 września 1978 r., utrzymywała stały kontakt z Kliniką, pełniąc do 30 września 1980 r. obowiązki konsultanta. Na ich kontynuowanie nie pozwalał Jej stan zdrowia.

Zmarła 20 sierpnia 1981 roku i została pochowana w grobie rodzinnym na cmentarzu tworkowskim.